

PROCEDURY POSTĘPOWANIA

w sytuacjach zagrożeń ze szczególnym uwzględnieniem agresji i przemocy występujących na terenie Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Kleszczowie

Działania podejmowane w sytuacjach wystąpienia zachowań agresywnych i przemocowych muszą mieć charakter kompleksowy. Ich celem jest zmiana zachowań sprawców i ofiar agresji. Skuteczność podejmowanych interwencji zależy od tego, czy nauczyciele i rodzice konsekwentnie realizują jednolity system oddziaływań wychowawczych wobec dziecka i sposób reagowania na agresję.

System reagowania powinien uwzględniać następujące założenia:

- należy reagować na każdą sytuację, w której występuje agresja i przemoc – brak reakcji uczniowie odbierają jako przyzwolenie na tego typu zachowania,
- doraźne sytuacje wymagają szybkiej i zdecydowanej interwencji,
- ważne jest wykazywanie troski o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i sprawcy). Nie należy potępiać ucznia, ale wskazywać na zachowania aprobowane społecznie, wyrażać brak zgody na stosowanie agresji i przemocy,
- każdą sytuację należy wnikliwie rozpatrywać,
- konieczne jest współdziałanie z innymi nauczycielami i udzielanie sobie nawzajem wsparcia.

Osoba podejmująca interwencje powinna:

- reagować stanowczo,
- mówić prosto i jasno, podać komunikat, co uczeń ma robić w formie instrukcji: np. „przestań kopać”, „usiądź”, „odejść”.
- traktować sprawcę jak osobę, która może sama wziąć odpowiedzialność za swoje czyny,
- jeśli to konieczne to użyć siły, ale tylko tyle, ile potrzeba np. do rozdzielenia bijących się uczniów, lub przytrzymać, kiedy dziecko ma napad furii, a w wyjątkowej sytuacji należy wezwać Policję (specjalistę ds. nieletnich, czy nawet pogotowie ratunkowe),
- szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie).

Osoba podejmująca interwencje powinna unikać:

- agresji fizycznej,
- agresji słownej (nie obrażać, nie zawstydzać, nie oceniać ucznia, lecz jego zachowanie),
- okazywania niepewności,
- długich monologów i moralizowania,
- wchodzenia w rolę sprawcy, by mu pokazać, co czuje osoba poszkodowana.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA UCZNIĄ

1. **Nauczyciel bądź inny dorosły świadek zdarzenia** reaguje na zachowanie agresywne i przeprowadza rozmowę ze stronami konfliktu, a w możliwie najszybszym czasie **przekazuje sprawę wychowawcy**.
2. **Wychowawca:**
 - rozmawia z uczniami, (ewentualnie w obecności nauczyciela, świadka zdarzenia),
 - bada sytuację i ustala przyczynę agresji,
 - przypomina zasady i normy zachowania obowiązujące w szkole,
 - wyciąga konsekwencje z niewłaściwego zachowania ucznia/uczniów.
3. **Wychowawca** po ocenie sytuacji podejmuje decyzję, czy powiadamiać rodziców sprawcy i ofiary.
4. W przypadku nieobecności wychowawcy nauczyciel informuje o zdarzeniu: **pedagoga lub dyrekcję**, którzy podejmują kroki określone w punkcie 2 i 3.
5. **Wychowawca** informuje pedagoga w sytuacjach powtarzającego się agresywnego zachowania ucznia.
6. Uczeń zostaje objęty pomocą **pedagoga** na terenie szkoły.
7. Jeśli zachowanie nadal nie ulega poprawie, do szkoły wezwani zostają rodzice ucznia. **Pedagog i wychowawca** klasy przeprowadzają rozmowę z rodzicami:
 - ustalają przyczyny agresywnego zachowania ucznia,
 - informują o poniesionych i dalszych konsekwencjach dla ucznia (w przypadku braku poprawy),
 - proponują ścisłą współpracę z rodzicami i określają zasady dalszego postępowania celem poprawy zachowania dziecka,
 - proponują pomoc specjalistyczną.
8. Jeśli nadal nie ma poprawy w zachowaniu ucznia to organizujemy spotkanie: **wychowawca klasy + dyrekcja + rodzice ucznia/prawni opiekunowie + pedagog**. Wychowawca w porozumieniu z dyrekcją podejmuje działania zgodnie z zapisem w statucie szkoły i informuje o nich rodziców i ucznia, proponuje pomoc specjalistyczną. Rodzice/prawni opiekunowie, uczeń i wychowawca mogą podpisać kontrakt, zawierający zasady współpracy stron.
9. W sytuacjach często powtarzających się zachowań agresywnych, po wykorzystaniu wszystkich wyżej wymienionych działań, **dyrekcja w porozumieniu z pedagogiem i wychowawcą** powiadamia Policję (za wyjątkiem sytuacji uregulowanych prawnie) w celu przeprowadzenia rozmowy z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami.
10. Po każdym spotkaniu z rodzicami - **wychowawca i pedagog** sporządzają notatkę ze spotkania, którą podpisują rodzice/prawni opiekunowie.
11. W przypadku, gdy uczeń naruszył godność nauczyciela lub innego pracownika szkoły, nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny szkoły zgłasza powyższy fakt dyrektorowi szkoły, a gdy go nie ma udaje się do wicedyrektora szkoły, pedagoga lub wychowawcy klasy.
12. Konsekwencje w/w zachowań określonych w p. 11 regulują przepisy wyższego rzędu.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZJAWISKA AGRESJI LUB PRZEMOCY STWARZAJĄCEGO ZAGROŻENIE DLA ZDROWIA LUB ŻYCIA

Procedury postępowania nauczycieli wobec ucznia – sprawcy czynu.

1. **Nauczyciel** bądź **inny dorosły świadek zdarzenia przerywa zachowanie agresywne**, jeśli jest to możliwe izoluje ucznia zachowującego się agresywnie od grupy. **W razie potrzeby wzywa pomoc** (najbliżej znajdująca się osobę dorosłą, innego nauczyciela, pedagoga, pogotowie).
2. **Nauczyciel powiadamia dyrekcję szkoły (wicedyrektora lub dyrektora) i przekazuje ucznia pod opiekę osoby wyznaczonej przez dyrekcję** (pedagoga, wychowawcy lub innej).
3. **Osoba, która przejmuje opiekę nad uczniem lub inna, wyznaczona przez dyrekcję, powiadamia rodziców /prawnych opiekunów ucznia.**
4. **Dyrekcja szkoły, powiadamia policję** w razie zaistnienia poważnego czynu, stwarzającego zagrożenie dla zdrowia lub życia lub gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
5. **Nauczyciel zabezpiecza ewentualne dowody zdarzenia/przestępstwa** lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je dyrektorowi szkoły, który z kolei przekazuje je policji.

Procedury postępowania nauczyciela wobec ucznia - ofiary czynu.

1. **Nauczyciel** bądź **inny dorosły świadek zdarzenia udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy**, jeśli ofiara doznała poważniejszych obrażeń. **W razie potrzeby wzywa pomoc** (najbliżej znajdującą się osobę dorosłą, innego nauczyciela, pedagoga, pogotowie).
2. **Nauczyciel powiadamia dyrekcję szkoły (wicedyrektora lub dyrektora) i przekazuje ucznia pod opiekę osoby wyznaczonej przez dyrekcję** (pedagoga, wychowawcy lub innej).
3. **Osoba, która przejmuje opiekę nad uczniem lub inna, wyznaczona przez dyrekcję, powiadamia rodziców /prawnych opiekunów ucznia.**
4. **Dyrekcja szkoły, niezwłocznie powiadamia policję** w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów zdarzenia/przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Nauczyciel z zaistniałej sytuacji, której był świadkiem **sporządza notatkę**, którą przekazuje dyrekcji szkoły.

Wychowawca w porozumieniu z **dyrekcją podejmuje działania** zgodnie z zapisem w statucie szkoły i informuje o nich rodziców i ucznia.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POPEŁNIENIA CZYNU KARALNEGO

jest taka sama jak

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZJAWISKA AGRESJI LUB PRZEMOCY STWARZAJĄCEGO ZAGROŻENIE DLA ZDROWIA LUB ŻYCIA

Każdy przypadek czynu karalnego (sprawca ukończył 13 lat) zaistniałego na terenie szkoły obowiązkowo zgłaszany jest na policję przez dyrektora szkoły lub pedagoga.

Do czynów karalnych najczęściej popełnianych przez uczniów należą:

- bójki (wg definicji prawnej: jest to zdarzenie pomiędzy co najmniej trzema osobami, gdzie każda z tych osób występuje w roli napastników i napadniętych);
- pobicia (dwóch, trzech lub więcej na jednego);
- wymuszania pieniędzy z użyciem przemocy (rozbój);
- kradzież;
- uszkodzenie ciała (agresja fizyczna) - jeżeli lekarz sądowy oceni niezdolność powyżej 7 dni, do 7 dni przestępstwo jest ścigane na wniosek rodziców (prawnych opiekunów).

Osoba podejmująca interwencję powinna o tym **poinformować rodziców** (prawnych opiekunów) ze względu na konieczność posiadania zaświadczenia o urazach od lekarza sądowego.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY I DEWASTACJI MIENIA SPOŁECZNEGO (SZKOLNEGO, OSOBISTEGO)

1. Uczeń fakt kradzieży zgłasza wychowawcy klasy/nauczycielowi.
2. Wychowawca/nauczyciel przeprowadza rozmowę z poszkodowanym, a następnie ewentualnymi świadkami w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
3. Po ustaleniu okoliczności kradzieży wychowawca powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego oraz podejrzanego (sprawcy) i odnotowuje ten fakt w dokumentacji szkolnej.
4. Wychowawca o zaistniałym fakcie informuje pedagoga i dyrekcję szkoły.
5. W przypadku powtarzających się kradzieży dyrekcja szkoły w porozumieniu z wychowawcą i pedagogiem zgłasza ten fakt na policję lub do sądu rodzinnego.
6. W przypadku dewastacji mienia społecznego rodzice (prawni opiekunowie) ucznia mogą z własnej woli naprawić wyrządzone szkody.
7. Wychowawca sam lub w porozumieniu z dyrekcją szkoły wyciąga konsekwencje wobec ucznia/uczniów dopuszczających się wyżej wymienionych czynów zabronionych i informuje o nich rodziców/prawnych opiekunów sprawcy.

PODSTAWA PRAWNA

Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez dzieci, które nie ukończyły 13. roku życia

Małoletni, którzy nie ukończyli 13 lat, nie ponoszą odpowiedzialności prawnej za wyrządzoną szkodę. Znajdują tu zastosowanie przepisy art. 426 kodeksu cywilnego, z którego wynika, że **uczeń, który nie ukończył 13 lat, nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną przez siebie szkodę.**

Należy pamiętać, że w czasie pobytu w szkole dziecko pozostaje pod nadzorem szkoły. Roszczenia w stosunku do rodziców dziecka nie mają podstawy prawnej, ponieważ dziecko w tym czasie przebywało poza ich nadzorem. Tak więc za dopuszczenie do zniszczenia pomocy dydaktycznych i wyposażenia szkoły powinien odpowiadać przede wszystkim personel szkoły. Jeżeli jednak rodzice z własnej nieprzymuszonej woli poczuwają się do odpowiedzialności i chcą naprawić szkodę, to nie ma do tego przeszkód.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZANIEDBYWANIA UCZNIÓW PRZEZ RODZICÓW/PRAWNYCH OPIEKUNÓW POD WZGLĘDEM ZDROWOTNYM ORAZ ZAPEWNIENIA PODSTAWOWYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH

1. Nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny zgłasza wychowawcy klasy swoje spostrzeżenia odnośnie zaniedbań danego ucznia.
2. Wychowawca jeśli zaistnieje taka konieczność wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły. Odnotowuje fakt rozmowy w dzienniku lekcyjnym, zalecając konieczne działania celem poprawy sytuacji danego dziecka, co rodzice (prawni opiekunowie) potwierdzają podpisem.
3. W przypadku braku wypełniania zaleceń wychowawca powiadamia pedagoga szkoły.
4. Pedagog w porozumieniu z dyrekcją szkoły ponownie wzywa rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do szkoły. Wskazuje możliwość lub konieczność pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, diagnozy w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, u lekarza specjalisty lub w innej tego typu instytucji. Sporządza notatkę z odbytej rozmowy.
5. Przy braku współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia dyrekcja szkoły w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, powiadamia instytucje wspierające rodzinę: Gminnym Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Belchatowie i inne.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA, GDY UCZEŃ PRZEJAWIA PROBLEMY ZDROWOTNE NA TERENIE SZKOŁY

1. Uczeń problem zdrowotny zgłasza nauczycielowi lub innemu pracownikowi szkoły.
2. W miarę możliwości zostaje na terenie szkoły udzielona pierwsza pomoc.
3. Dyrekcja szkoły lub wyznaczona przez nią osoba powiadamia rodzica (prawnego opiekuna) o zaistniałej sytuacji, który w razie konieczności odbiera dziecko ze szkoły.
4. W sytuacjach zagrożenia życia dziecka dorosły świadek zdarzenia niezwłocznie wzywa pogotowie.
5. O zdarzeniu należy niezwłocznie poinformować dyrekcję szkoły.